

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 27/05-39

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Eduarda Báránaya a Juraja Babjaka vo veci sťažnosti H. R., bytom T., zastúpenej advokátom JUDr. I. P., T., pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. E 852/96 na neverejnom zasadnutí 5. mája 2005 takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. E 852/96 **p o r u š i l** základné právo H. R. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. E 852/96 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietáhov.

3. H. R. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 100 000 Sk (slovom jednottisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Nové Zámky p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Nové Zámky je p o v i n n ý zaplatiť náhradu trov konania H. R. v sume 7 953 Sk (slovom sedemtisícdeväťstopäťdesiattri slovenských korún) na účet jej právneho zástupcu advokáta JUDr. I. P., T., do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažnosti H. R. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 27/05-16 z 2. februára 2005 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť H. R., bytom T. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. I. P., T., pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. E 852/96. Sťažovateľka svoju sťažnosť na základe výzvy ústavného súdu z 20. decembra 2004 doplnila podaním z 11. januára 2005.

Z obsahu sťažovateľkiných podaní a ich príloh vyplýva, že na základe jej návrhu okresný súd uznesením č. k. E 852/96-21 nariadil proti povinnému E. P., N. Z. (ďalej len „povinný“), výkon rozsudku okresného súdu sp. zn. 18 Co 458/95 zo 17. júla 1995 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8 C 141/94 z 25. októbra 1995 vypratáním nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území N. Z., zapísaných na LV č. 3604 ako parcela č. 4944, zastavaná plocha s domom o výmere 86 m² a parcela č. 4945, záhrada

o výmere 448 m², a súčasne ním povinného zaviazal zaplatiť sťažovateľke náhradu trov konania. Keďže okresný súd v predmetnej veci nekonal, sťažovateľka listom z 18. februára 1999 podala sťažnosť na prietahy v konaní. Okresný súd na túto sťažnosť reagoval podaním č. Spr 1505/99 z 10. marca 1999, v ktorom ju uznal za opodstatnenú. Dňa 26. apríla 1999 bola sťažovateľke doručená výzva okresného súdu, aby mu oznámila, či trvá na vypratání nehnuteľností súdnou cestou, na ktorú v stanovenej lehote reagovala. Právnemu zástupcovi sťažovateľky bolo následne doručené predvolanie na pojednávanie nariadené na 26. jún 1999, na ktoré odpovedala listom z 22. júna 1999. Po ďalšom dlhodobom nekonaní okresného súdu bola právnemu zástupcovi sťažovateľky doručená výzva okresného súdu z 12. septembra 2003, v ktorej ju vyzval, aby mu oznámila, či trvá na podanom návrhu. Sťažovateľka listom z 25. septembra 2003 okresnému súdu zaslala odpoveď na jeho výzvu, v ktorej ho požiadala o uskutočnenie výkonu rozhodnutia. Okresný súd sťažovateľke listom z 5. decembra 2003 oznámil, že v priebehu mesiaca december 2003 pristúpi k nútenému výkonu rozhodnutia, ktorý však napokon nerealizoval. Listom zo 4. marca 2004 právny zástupca sťažovateľky požiadal okresný súd o uskutočnenie výkonu rozhodnutia v predmetnej veci, ktorý však do dňa podania ústavnej sťažnosti nebol okresným súdom realizovaný.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti požiadala aj o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 1 500 000 Sk, ktorú odôvodnila nasledovne: *„suma predstavuje škodu za neoprávnené užívanie mojej nehnuteľnosti a to za obdobie 10 rokov. Nehnuteľnosť by som dala do nájmu. Ďalšie náklady predstavujú trovy právneho zastúpenia a náklady za konzultácie.“*

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala, aby ústavný súd nálezom rozhodol:

„Okresný súd v N. Z. v konaní vedenom pod sp. zn. E 852/96 porušil základné právo H. R., bytom T., na prerokovanie veci nestranným súdom bez zbytočných prietahov upravených v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a priznal menovanej finančné zadosťučinenie vo výške 1,500.000,- Sk.“

Okresný súd sa k sťažnosti sťažovateľky vyjadril prostredníctvom svojho predsedu podaním sp. zn. Spr 1614/05 z 11. marca 2005, v ktorom podrobne popísal priebeh preskúmaného konania, ako aj rozsah agendy zákonného sudcu v predmetnej veci v rokoch 1996 až 2004. V závere svojho vyjadrenia uviedol: *„Je pravda, že v určitých časových obdobiach sa nevykonávali úkony smerujúce k skončeniu veci, ale túto nečinnosť jednoznačne ovplyvnila zaťaženosť konajúceho sudcu a stav nevybavených a nerozhodnutých vecí v jeho oddelení. V uvedenom časovom období boli do takej istej miery zaťažení aj ďalší sudcovia tohto súdu, a preto nebolo možné prerozdeliť alebo presunúť časť oddelenia od sudcu V. K. do oddelenia iného sudcu. Napriek týmto skutočnostiam požadované finančné zadostučinenie zo strany navrhovateľky (sťažovateľky) považujem za neprimerane vysoké.*

Oznamujeme zároveň ústavnému súdu, že netrváme na ústnom pojednávaní pred ústavným súdom.“

Právny zástupca sťažovateľky v podaní z 29. marca 2005 uviedol, že s vyjadrením predsedu okresného súdu z 11. marca 2005 nemôže súhlasiť, pretože je *„nepravdivé a zavádzajúce“*. Podľa jeho názoru v predmetnom prípade *„zlyhal riadiaci pracovník, v ktorého kompetencii je riadenie súdu“*. V závere svojho podania právny zástupca uviedol: *„(...) napriek nášmu oznámeniu o tej skutočnosti že trváme na osobnej účasti na pojednávaní o našej sťažnosti sme upustili od objasňovania veci na ústnom pojednávaní. Klientka nemá dôveru vo výške požadovaného a Vami priznaného nároku. Nie je presvedčená o tom, že napriek protiprávnosti konania povinným jej bude priznané právo na primerané finančné zadostučinenie.“* Právny zástupca sťažovateľky následne špecifikoval trovy právneho zastúpenia sťažovateľky, ktoré si uplatnil v celkovej výške 47 400 Sk.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania, ako aj z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci.

Okresnému súdu bol 17. júna 1996 doručený návrh na výkon rozhodnutia vypratáním nehnuteľnosti zo 14. júna 1996 sťažovateľky podaný prostredníctvom jej právneho zástupcu, smerujúci proti povinnému, ktorý bol vedený pod sp. zn. E 852/96.

Vo veci konajúci sudca pokynom z 12. júla 1996 nariadil v predmetnej veci termín pojednávania na 19. júl 1996, nechal naň predvolať povinného a súčasne mu zaslať sťažovateľkin návrh zo 14. júna 1996. Pojednávanie konané 19. júla 1996 za neprítomnosti účastníkov konania bolo uznesením okresného súdu odročené na 13. august 1996. Právny zástupca sťažovateľky listom z 19. júla 1996 (doručeným 23. júla 1996) ospravedlnil neúčast' sťažovateľky na pojednávaní.

Podaním z 12. augusta 1996 právny zástupca sťažovateľky v predmetnej veci ospravedlnil svoju neúčast' na nariadenom pojednávaní a zároveň okresnému súdu oznámil, že súhlasí s tým, aby *„bolo vo veci meritórne rozhodnuté aj bez našej prítomnosti s tým, že trváme na našom návrhu na výkon rozhodnutia“*. Sťažovateľka ani jej právny zástupca sa na pojednávania konané 13. augusta 1996 a 27. augusta 1996 opätovne nedostavili a okresný súd uznesením pre ich neprítomnosť pojednávania v predmetnej veci odročil.

Právny zástupca sťažovateľky podaním zo 4. septembra 1996 (doručeným 5. septembra 1996) okresnému súdu oznámil, že *„Zdravotný stav navrhovateľky (sťažovateľky) nedovoľuje k tomuto úkonu cestovať. Pracovné zaneprázdnenie jej právneho zástupcu taktiež“*, a súčasne navrhol v prípade, že je to nutné vypočuť sťažovateľku aj jej právneho zástupcu, aby boli vypočutí prostredníctvom dožiadaného Okresného súdu Topoľčany.

Pojednávanie konané v neprítomnosti jeho účastníkov 17. septembra 1996 bolo uznesením okresného súdu odročené na 30. september 1996 s tým, že povinný bude opätovne predvolaný. Okresný súd pojednávanie konané 30. septembra 1996 uznesením odročil na neurčito za účelom vypočutia sťažovateľky *„na prednes povinného“* cestou dožiadaného Okresného súdu Topoľčany.

Okresný súd podaním zo 14. októbra 1996 (doručeným 23. októbra 1996) požiadal Okresný súd Topoľčany o vypočutie oprávnenej. Vo veci konajúci sudca Okresného súdu Topoľčany nariadil termín výsluchu sťažovateľky na 31. október 1996 a nechal naň predvolať sťažovateľku. O výsluchu sťažovateľky bola 31. októbra 1996 na Okresnom súde Topoľčany spísaná zápisnica a následne bol spis zaslaný späť okresnému súdu. Spisový materiál v predmetnej veci bol okresnému súdu doručený 4. novembra 1996.

Okresný súd na základe pokynu vo veci konajúceho sudcu zo 16. decembra 1996 uskutočnil 7. januára 1997 pojednávanie, na ktorom uznesením č. k. E 852/96-21 nariadil výkon rozhodnutia okresného súdu sp. zn. 8 C 141/94 zo 17. júla 1995 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 18 Co 458/95 z 25. októbra 1994 vypratáním nehnuteľností proti povinnému. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 9. septembra 1997.

Právny zástupca sťažovateľky listom z 28. júla 1997 okresný súd požiadal, aby *„predmetnú vec, podľa možnosti, vybavili čo najskôr, vzhľadom k tomu, že od podania návrhu uplynula doba už viac ako jedného roka a doposiaľ vo veci rozhodnuté nebolo“*.

Okresný súd 7. októbra 1997 vyzval právneho zástupcu, aby mu oznámil, či na podanom návrhu na výkon rozhodnutia trvá.

Pokynom z 15. februára 1999 vo veci konajúci sudca okresného súdu nariadil na 16. marec 1999 pojednávanie v predmetnej veci a nechal naň predvolať povinného aj právneho zástupcu sťažovateľky.

Pojednávanie konané 16. marca 1999 bolo uznesením okresného súdu odročené na 6. apríl 1999 s tým, že sťažovateľka bude *„cestou svojho právneho zástupcu predvolaná opätovne“*. Rovnako pojednávanie konané 6. apríla 1999, na ktorom sa zúčastnil iba povinný, okresný súd pre neprítomnosť právneho zástupcu sťažovateľky uznesením odročil na 16. apríl 1999, pričom neskôr bol tento termín zmenený na 21. apríl 1999.

Pojednávanie konané 21. apríla 1999 iba za prítomnosti povinného bolo uznesením okresného súdu odročené na neurčito s tým, že okresný súd požiada právneho zástupcu sťažovateľky o oznámenie, či trvá i naďalej na súdnom výkone rozhodnutia, resp. či sa neobráti za účelom realizácie výkonu rozhodnutia na exekútora.

Sťažovateľka listom z 10. mája 1999 okresnému súdu oznámila, že na uskutočnení nariadeného výkonu rozhodnutia okresným súdom i naďalej trvá.

Okresný súd na základe pokynu vo veci konajúceho sudcu z 20. mája 1999 nariadil na 2. jún 1999 termín pojednávania v predmetnej veci a nechal naň predvolať právneho zástupcu sťažovateľky aj povinného. Pojednávanie konané 2. júna 1999 za neprítomnosti povinného aj právneho zástupcu sťažovateľky bolo uznesením okresného súdu odročené na 15. jún 1999 s tým, že „účastníci konania budú opätovne pís. predvolaní“.

Pojednávanie konané 15. júna 1999 za prítomnosti povinného bolo uznesením okresného súdu odročené s tým, že sťažovateľka bude opätovne predvolaná prostredníctvom svojho právneho zástupcu pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty 2 000 Sk.

Právny zástupca sťažovateľky listom zo 16. júna 1999 ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní v predmetnej veci „z dôvodu toho, že od 21. 6. 1999 do 12. 7. 1999 som na kúpeľnej liečbe v B.“, a súčasne požiadal, aby okresný súd uskutočnil pojednávanie aj v jeho neprítomnosti.

Sťažovateľka zaslala okresnému súdu podanie z 22. júna 1999, v ktorom mu okrem iného oznámila, že v prípade potreby je „ochotná ešte 1-krát vypovedať na Okresnom súde v Topoľčanoch“. Pojednávanie konané 25. júna 1999 bolo uznesením okresného súdu odročené s tým, že budú opätovne predvolaní právny zástupca sťažovateľky, ako aj povinný na 16. júl 1999.

Okresný súd vyzval listom z 12. septembra 2003 (na základe pokynu sudcu z 18. augusta 2003) právneho zástupcu sťažovateľky, aby súdu v lehote 21 dní oznámil, či sťažovateľka i naďalej trvá na svojom návrhu a či vzhľadom na časový odstup povinný dobrovoľne nevypratá predmetné nehnuteľnosti, a v prípade, že sťažovateľka na podanom návrhu trvá, aby súdu predložil aktuálny list vlastníctva a kópiu katastrálnej mapy, ktorá sa týka predmetných nehnuteľností, aby súd mohol pokračovať vo výkone rozhodnutia.

Sťažovateľka okresnému súdu v prílohe svojho listu z 25. septembra 2003 (doručeného 26. septembra 2003) zaslala požadovaný aktuálny list vlastníctva, ako aj overenú fotokópiu katastrálnej mapy k nehnuteľnostiam, vypratanie ktorých navrhla vo svojom návrhu.

Pokynom z 23. októbra 2003 nechal vo veci konajúci sudca vyzvať povinného, aby v lehote 15 dní vypratá nehnuteľnosti zapísané na LV č. 3604 nachádzajúce sa v katastrálnom území N. Z. v N. Z. Povinný si výzvu v odbernej lehote nevyzdvihol (zásielka bola vrátená okresnému súdu 30. decembra 2003 nedoručená).

Na základe pokynu vo veci konajúceho sudcu z 23. októbra 2003 okresný súd listom z 5. decembra 2003 sťažovateľke oznámil, že povinného vyzval na dobrovoľné vypratanie predmetných nehnuteľností s tým, že v opačnom prípade pristúpi k nútenému výkonu rozhodnutia. V predmetnom liste jej súčasne oznámil, že výkon rozhodnutia sa vykoná v priebehu mesiaca december 2003, pričom presný termín jej bude okresným súdom oznámený včas, pretože jej osobná účasť na ňom, resp. účasť jej právneho zástupcu (o oznámenie jeho mena a adresy okresný súd zároveň požiadal) je potrebná.

Vo veci konajúci sudca nechal pokynom z 27. apríla 2004 postúpiť spis súdnej vykonávateľke za účelom uskutočnenia súdneho výkonu rozhodnutia.

V spisovom materiáli sa ďalej nachádzali úradné záznamy súdnej vykonávateľky z 24. mája 2004, 9. augusta 2004 a 14. septembra 2004, podľa ktorých v tieto dni neúspešne

(pretože sa na uvedenej adrese nikto nenachádzal) vykonala pokus o vypratanie nehnuteľností.

Pokynom z 25. februára 2005 nechal vo veci konajúci sudca nariadiť termín výkonu rozhodnutia vypratáním predmetných nehnuteľností na 27. máj 2005 a súčasne naň nechal predvolať účastníkov konania, právneho zástupcu sťažovateľky, ako aj Mestský úrad v N. Z.

III.

1. Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).“

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

V súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou už ústavný súd vyslovil, že pokiaľ ide o právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov súdom, je pod konaním, v ktorom sa takáto vec prerokováva, potrebné rozumieť nielen konanie prvostupňového súdu, ale aj odvolacieho a dovolacieho súdu, ďalej konanie v správnom súdnictve, ako aj konanie o výkon rozhodnutia vzhľadom na skutočnosť, že ústava nevyníma takéto konanie, v ktorom sa poskytuje súdna ochrana, z povinnosti súdov konať bez zbytočných prietáhov (mutatis mutandis I. ÚS 70/98). Aj podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie zostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon

rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Otázku existencie zbytočných priet'ahov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníka konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (napr. II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98). Tieto tri kritériá zohľadňuje pri namietanom porušení práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

A) Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je súdny výkon rozhodnutia vypratáním nehnuteľností, za ktoré nie je potrebné zabezpečiť náhradu. Z obsahu súdneho spisu, z vyjadrení sťažovateľky a okresného súdu ani z nimi predložených na vec sa vzťahujúcich listín ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť svedčiacu o právnej alebo skutkovej zložitosti veci, ktorá by mohla spôsobiť predĺženie konania v predmetnej veci.

B) Pri hodnotení podľa kritéria „správanie účastníkov“ v preskúmvanej veci z dôvodov uvedených nižšie v rámci odôvodnenia tohto rozhodnutia by podľa názoru ústavného súdu mohlo byť v uvedenom prípade právne významným z hľadiska posudzovania porušenia práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy iba správanie sťažovateľky v období od začatia konania, t. j. od 17. júna 1996, do 9. septembra 1997, t. j. do nadobudnutia právoplatnosti uznesenia č. k. E 852/96-21 zo 7. januára 1997. Sťažovateľka v tomto období prostredníctvom svojho právneho zástupcu trikrát ospravedlnila svoju neúčast' na nariadených pojednávaniach, a to z objektívneho dôvodu (neúčast' na pojednávaní 9. júla 1996 ospravedlnila z dôvodu oneskoreného doručenia predvolania na pojednávanie jej právnemu zástupcovi), ďalej bez uvedenia dôvodu, avšak so súhlasom daným okresnému súdu na uskutočnenie pojednávania aj v jej neprítomnosti, ako i v neprítomnosti jej právneho zástupcu (pojednávanie 13. augusta 1996), ako aj zo subjektívneho dôvodu (neúčast' na pojednávaní 17. septembra 1996 ospravedlnená z dôvodu

jej zdravotného stavu, ktorý jej neumožňuje cestovať). Okresný súd bol napokon nútený vypočutie sťažovateľky uskutočniť prostredníctvom dožiadaného Okresného súdu Topoľčany. Vzhľadom na tieto skutočnosti možno konštatovať, že predĺženie konania v dôsledku zabezpečovania výsluchu sťažovateľky okresným súdom nemožno pripočítať na ťarchu žiadneho z účastníkov konania a vzhľadom na svoju dĺžku nemohlo ani závažnejším spôsobom ovplyvniť priebeh konania v predmetnej veci.

C) Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci.

Podľa zistenia ústavného súdu v preskúvanom konaní okresný súd po vypočutí oboch účastníkov konania (povinného aj oprávnenej prostredníctvom dožiadaného Okresného súdu Topoľčany) uznesením č. k. E 852/96-21 zo 7. januára 1997 nariadil výkon rozhodnutia vypratáním nehnuteľnosti, ktoré nadobudlo právoplatnosť 9. septembra 1997.

Podľa § 265 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) po nariadení výkonu rozhodnutia sa sudca postará o jeho uskutočnenie. V uvedenom prípade mal teda okresný súd pri realizácii výkonu rozhodnutia v predmetnej veci postupovať podľa § 342 a nasl. OSP, a teda predovšetkým upovedomiť povinného aj príslušný orgán obce najmenej päť dní vopred, kedy bude vypratávanie vykonávať, a následne urobiť opatrenie, aby sa z vypratávaného objektu odstránili veci patriace povinnému a príslušníkom jeho rodiny, ako aj veci, ktoré síce patria niekomu inému, ale sú so súhlasom povinného umiestnené vo vypratávanom alebo na vypratávanom objekte, a taktiež urobiť opatrenie, aby boli z vypratávaného objektu vykázaní povinný a všetci, ktorí sa tam zdržujú na základe práva povinného.

Okresný súd však takto nepostupoval. Po vydaní uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia, ktoré nadobudlo právoplatnosť 9. septembra 1997, zostal okresný súd absolútne nečinný až do 15. februára 1999. V nasledujúcom období od 16. marca 1999 do 16. júla 1999 okresný súd nariadil a uskutočnil sedem pojednávaní, na ktorých sa sťažovateľka nezúčastnila. Vzhľadom na skutočnosť, že zo spisu v predmetnej veci je

zrejme, že okresnému súdu neboli známe žiadne právne relevantné skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na priebeh preskúmaného konania, uvedený postup okresného súdu nemožno označiť za efektívny, resp. taký, ktorý by smeroval k realizácii výkonu rozhodnutia v predmetnej veci a uspokojeniu sťažovateľky ako osoby oprávnenej v uvedenom konaní.

Okresný súd v období od 16. júla 1999 do 12. septembra 2003 v predmetnej veci nevykonával opätovne žiadne procesné úkony. Ani činnosť okresného súdu po tomto období nečinnosti (po 12. septembri 2003) spočívajúca v zaslaní výzvy povinnému na dobrovoľné vypratanie nehnuteľnosti, v zaslaní oznámenia sťažovateľke, postúpení spisu súdnej vykonávateľke, ktorá následne trikrát po sebe nedokázala pripraviť uskutočnenie výkonu rozhodnutia tak, aby mohol byť aj prakticky realizovaný a aby tak došlo k uspokojeniu sťažovateľky ako osoby oprávnenej v uvedenom konaní, nemožno podľa názoru ústavného súdu označiť za efektívnu.

Konanie okresného súdu vo veci sp. zn. E 852/96 v období po 9. septembri 1997 (keď uznesenie č. k. E 852/96-21 zo 7. januára 1997 nadobudlo právoplatnosť) možno celé označiť vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti za zbytočný priesťah.

Ústavný súd konštatuje, že konanie, ktoré je predmetom posúdenia, trvá už viac ako osem rokov a deväť mesiacov. Z uvedenej doby podstatnú časť (takmer sedem rokov a šesť mesiacov) tvoria obdobia, v ktorých dochádzalo k zbytočným priesťahom v konaní v dôsledku nečinnosti aj neefektívnej činnosti okresného súdu.

S ohľadom na vyššie uvedené nemožno dobu predmetného konania vedeného na okresnom súde považovať vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy za ústavne akceptovateľnú. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené právo sťažovateľky bolo porušené.

2. Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Pretože ústavný súd zistil, že nečinnosťou okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľka domáhajúca sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

3. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala aj o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 1 500 000 Sk, ktorú odôvodnila nasledovne: *„suma predstavuje škodu za neoprávnené užívanie mojej nehnuteľnosti a to za obdobie 10 rokov. Nehnuteľnosť by som dala do nájmu. Ďalšie náklady predstavujú trovy právneho zastúpenia a náklady za konzultácie.“*

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Pretože porušenie základného práva sťažovateľky, ktoré ústavný súd zistil, nemožno napraviť obnovením stavu pred jeho porušením a výrok ústavného súdu deklarujúci toto porušenie nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za dostatočnú a účinnú nápravu, priznal ústavný súd sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať sťažovateľke sumu 100 000 Sk. Táto suma zohľadňuje s prihliadnutím na predmet konania okresného súdu

dĺžku zbytočných priet'ahov, ako aj neefektívnu činnosť okresného súdu v predmetnom konaní (trvajúcu sedem rokov a šesť mesiacov). Intenzitu porušenia práv s'ťažovateľky navyše výrazne zvyšuje podľa ústavného súdu skutočnosť, že v predmetnom konaní ide už o právoplatne priznané právo s'ťažovateľky, ktoré zostáva v dôsledku postupu okresného súdu v preskúvanom konaní dlhodobo nevyžiteľné.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd vo zvyšnej časti uplatnenému primeranému finančnému zadosťučeniu v návrhu s'ťažovateľky nevyhovel.

4. S'ťažovateľka prostredníctvom svojej právnej zástupkyne žiadala priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom vo výške 47 400 Sk za tri úkony právnej pomoci (prijatie a prípravu zastupovania, písomnú s'ťažnosť a vyjadrenie vo výške 3 x 15 650 Sk = 46 950 Sk) vrátane režijného paušálu (3 x 150 Sk = 450 Sk), ktoré žiadala poukázať na účet svojho právneho zástupcu.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia s'ťažovateľky ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1, § 11, § 14 ods. 1 písm. c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb s tým, že predmet konania podľa čl. 127 ústavy pred ústavným súdom, ktorým sú základné práva a slobody, porušenie ktorých s'ťažovateľka namieta, v zásade nie je oceníteľný peniazmi. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v období od 1. januára 2005 v konaní pred ústavným súdom predstavuje 2 501 Sk a hodnota režijného paušálu 150 Sk.

Ústavný súd právnenému zástupcovi s'ťažovateľky za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2005 (príprava a prevzatie veci, písomné podanie na súd, vyjadrenie k stanovisku okresného súdu) priznal odmenu vo výške 7 503 Sk (3 x 2 501 Sk) vrátane úhrady režijného paušálu vo výške 450 Sk (3 x 150 Sk), t. j. spolu vo výške 7 953 Sk, a vo zvyšnej časti uplatnenému nároku na priznanie náhrady trov konania v návrhu s'ťažovateľky nevyhovel.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. mája 2005